

NASYONAL - SOSYALİST CEZA HUKUKUNUN KAYNAKLARI
VE
«CEZALANDIRMADA KAST VE İRADEYİ ESAS ALAN»
NASYONAL - SOSYALİST CEZA HUKUKU (*)

H. de Donnedieu de Vabres

I.

«Roma-Berlin mihveri» nin — bazı kere hükmolunduğu gibi bu siyasi teşekkül ne kadar yeni ve şaşırtıcı olsa da — fikri sahada mukaddemleri vardır. Ceza siyaseti bakımından İtalya ile Almanya ve müteakibilen Almanya ile İtalya arasındaki fikir hareketi, an'anevidir. Bu hareket 19 uncu asırdan, sür'atlendiğini gördüğümüz bu devreden, gerilere doğru gider.

Şüphesiz Almanya, İtalya'dan sonra, Avrupa memleketleri içinde ceza hukukunun en eski ve derinleştirilmiş etüdlere mevzu teşkil ettiği bir memlekettir. Roma hukukunu ve Charles-Quint'in meşhur Constitution'u Caroline'i esas almak suretiyle jürisprüdansın gayreti sayesinde Alman devletlerine müşterek bir ceza hukuku 16 ncı asırdan 18 inci asra kadar ağır ağır teşekkül etmiştir. 19 uncu asrın bidayetinde Feuerbach tarafından vaftiz edilen ceza siyaseti Almanya'dadır ki, ilk sistemli terkiplere mevzu olmuştur. Feuerbach ve muakkipleri Mittermayer, Wächter, Martin, Heffter'in mütereddit ve ivicaçlı tarihi realizm doktrinleri, Kant yahut Hegel'in muakkipleri Abegg, Köstlin... Berner'in spiritüalizmi ve mücerret mantığı gibi, farklı şekillerde olmak üzere, İtalya'da olduğu kadar Fransa'da da aynı cehidler sarfolunuyor. İçtimaî fayda doktrininin telâkkileri ile adaletin mevzuaları mutabakat ettirilmeğe çalışılıyor. 19 uncu asrın ortasında neşrolunan alman kanunları, Saxe (1838), Weimar (1839), Brünswick ve Hanovre (1840), Hesse (1841), Bade (1845) kanunları neo-klâsik mektebin ifadesidirler. 1880 tarihine

(*) H. de Donnedieu de Vabres: *Le crise moderne du Droit pénal, la politique criminelle des Etats autoritaires*, s. 70-92; 92-112.

doğru İtalya'da pozitivist ihtilâl patlayınca, bunun ilk akisleri Almanya'da duyuluyor. 1881 den itibaren Berlin'li Prof. Von Liszt'in organı *Leitschrift für die gesamte Strafrechts Wissenschaft*'ın ilk cildinde Lombroso'nun yeni *antropolojik-kriminalistik mektebin kaynak, mahiyet ve neticeleri hakkında* bir makalesi ve Ferri'nin *ceza yerine geçen tedbirler hakkında*'ki ekstreleri intişar etti. 1833 de, bu tarihe kadar ancak *Das Strafrecht* adlı bitaraf renkli bir tek eser neşretilmiş bulunan Von Listz menfaatlerin himayesine yarayan bir ceza hukuku doktrinini ihtiva eden etüdü ile (*Strafrechtliche Aufsätze Und Vorträge*, Berlin, Guttentag, 1910) bir homo novus olarak kendini göstermeğe başlıyor. Bu müellif 1883 tarihinde Brüksel profesörlerinden Prins ve Amsterdam profesörlerinden Van Hamel ile birlikte beynelmilel ceza hukuku birliğini (*Internationale Kriminalistische Vereinigung*) u tesis ediyor ve pozitivist doğmdan kalması lüzumlu olan suçlunun tehlikeli hali tezi ve emniyet tedbiri prensiplerinin dünyada yayılmasına bu kadar kuvvetle yardım etmiş bulunan bu birliğin, harbin tesiriyle parçalanışı tarihine kadar ruhunu teşkil ediyor.

Silvio Longhi (1) mütekaddim senelerden itibaren — 1870 ve 1880 tarihleri arasında — Almanya ve İtalya'daki ceza ve ıslah rejiminin aynı boşlukları ihtiva eylemiş bulunduğunu, her iki memlekette de mübalâğalı bir tesadüf neticesi olarak aynı telâkkilerin, hürriyeti kaldıran kısa müddetli cezaların bozucu, kötüyeyici tatbikine muhalif, büyük mücrimler ve itiyadî suçlular için uzun müddetli bir hapis rejiminin teessüsüne müsait telâkkilerin ifade olduğunu işaret ediyor. Yeni fikirlerin İtalya ve Almanya'da mevkii fiile konmaları da yine, muvazi olarak neo-klâsik (*) spiritüalizm ile pozitivist materyalizm arasında aynı ihtilâfın meydana çıkmasına sebebiyet verecektir. Fakat millî bünyenin kendine mahsus hususiyeti bu düellolardan her birine kendine has damgayı vuracaktır: İtalya'da daha fazla natüralizm, scientizm, hukuk tekniği; Almanya'da ise daha fazla mücerret felsefe ve keza realizm.

Birkmeyer, Almanya'nın Lucchini'si idealist an'änenin sadık muhafazakârıdır. O, kusur ile cezanın mantikî rabitasını, birinin

(1) Répression et prévention, Milan 1911.

(*) Mütercimlerin notu: Makalesini tercüme etmekte bulunduğumuz Donnedieu de Vabres diğer bir çok Fransız müelliflerinin aksine olarak Rossi ile başlıyan muhtelit mektebi neo-klâsik mektep olarak tavsif eylemektedir. Muhtelif ceza mektepleri için şu esere bakınız: Tahir Taner Ceza Hukuku ve Türk Ceza Kanunu Şerhi, 1937, s. 20-66.

diğeriyle zarurî bir nisbet içinde bulunması lâzım geldiği telâkkisini ifade eylemektedir.

Birkmeyer'in kefarete teşkil edici (ödetici: Vergeltungsstrafe) ceza prensipine karşı Von Liszt himaye edici (Schutzstrafe) ceza prensipini koymaktadır. Bu tabirler ihtilâfın, İtalyan espirisinin inceliğinin hoşlandığı hukuk doğmatığı spekülâtif sahasından realist ceza siyaseti sahasına naklolunduğunu göstermektedir. Hayatın yarattığı ve ihtilâf haline koyduğu menfaatler arasında Devlet bir seçim yapmaktadır. Tercih eylediklerine müdahalesiyle bir hukukî kıymet vermektedir. O, bunların üstünlüğünü *cezanın* teşkil eylediği bir mücadele organizasyonu ile temin etmektedir (Jhering). Ceza, önleyici olarak tehdit = korkutma (menace) yoluyla; tenkili olarak da icrası, tenfizi ile hukuk sùjelerinin (hak yoldaşları = Rechtsgenossen) heyeti umumiyesine tesir eden ve ilham eylediği dehşet ile cürmî temayülleri frenleyici bir surette tesir eder. Bu izah şekli pozitivist tez kadar faydacılık ile de meşbudur. Fakat antropolojik mektebin natüralist olan noktai nazarına göre gai bir noktai nazar şayanı tercihtir: bu ise gaye-ceza (Zweckstrafe) mefhumunu teşkil eder.

Sosyalist pozitivism de Almanya'da in'ikâs bulmuştur. Fakat Enrico Ferri'nin sosyalizmi ile Reichstag'da meb'us Haase'ninki arasında Fransa'da bir Jaurès ve bir Guesde'in bünyeleri arasındaki farka sebebiyet veren aynı tezaad mevcuttur. Âlicenap, tamamiyle ferdiyetçi lâtinlik ve ışık ile meşbu olan Ferri'nin sosyalizmi mutedil bir tenkil ve tecziye tavsiye eylemekte ve hücrenin şiddeti yerine cezanın açık hava ve güneşte çektirilmesini tercih eylemektedir. Haase'nin marksçı sosyalizmi ise iktisadî suiistimallerde, suçluluğun, tek değilse bile başlıca kaynağı olmak sıfatını görmektedir; kapitalist istismarın kurbanları olan sarhoş, fahişe, hırsız ve katillere karşı mülâyim bir vaziyet takınmakta; «ekseriyetle işlerinde kazaya kurban olan işçilerin fizik kuvvetine karşı olan tecavüzleri» her türlü beşâşetten âri olarak cezalandırmaktadır. Müellif bu suretle Sovyetler ceza siyasetinin mübeşşiri olan bir sınıf ceza hukukunu meydana koymaktadır.

İtalyan üçüncü mektebine kadar Almanya'da in'ikâs bırakmamış olan ceza mektebi yoktur. Alimena, Carnevale pozitivist mektebin mirasını kabul etmişlerdir. Fakat bu mirası âdeta tutulan defter mucibince kabul etmişlerdir. Aynı suretle Kohler, Beling, Von Bar, Oetker, Kitzinger, Von Hippel'in eklektizmi, Birkmeyer'in kefarete

teşkil edici cezası ile Von Liszt'in hâmi cezası (tutelaire) arasında mütevassıt bir had araştırmaktadır.

Böylece, Alpların ötesinden, İtalya'daki ilmi mücadelelerin aksi sadası in'ikâs etmektedir. Bu suretle, fakat meseleleri başka bir tarzda vazederek, «ceza hukukunun ıslahı etrafındaki mektepler mücadelesi» (2) tekerrür etmektedir. Meselelerin vazedilişi başka türlüdür. Çünkü millî bünyeler farklıdır, çünkü aynı zamanda siyasi iklim de her iki memlekette birbirine nazaran çok mütehavvildir. İtalya'da pozitivizmin tekâmülü liberal bir rejim ile muasırdır. Halbuki cezacıları arasında da aynı münakaşalar cereyan eylemekle beraber, ilk önce Bismark, sonra Guillaume II nin hâkimiyeti altında bulunan Almanya ötedenberi otoriter bir rejim içinde yaşamaktadır. Von Liszt'in ceza siyaseti, Lweckstrafe doktrini, ilhamını Fichte ve Hegel gibi filozofların, Savigny, Jhering ve Mommsen gibi tarihçilerin, Laband ve Jellinek gibi püblisistlerin yazılarında bulunan bir umumî siyasetin gölgesinde meydana çıkmıştır.

İmdi şu çok calibi dikkat hâdise husule gelmiş bulunuyor: İlmî hareket İtalya'dan Almanya'ya gittiği halde, siyasi temayül aksi istikameti alarak Almanya'dan İtalya'ya doğru yayılıyor ve Alman fikriyatı İtalyan tefekkür mahsullerini, onlara kendine has damgayı vurarak kabul eylediği halde, gördüğümüz veçhile, Musolini diktatörlüğünün kabullendiği doktrin sırf emperyalist, devletçi Alman siyaset doktrinidir. İtalyan diktatörlüğü bunu, harici ve dahili bakımdan bütün neticeleriyle temessül eylemiş, bunu 1930 tarihli ceza kanununa ithal etmiştir. Ve keza yine, hiç şüphesiz muasır Almanya'nın sahne olduğu emsali görülmemiş karışıklıkların mucip olduğu şu çok calibi dikkat hâdise husule gelmiştir. Almanya'nın ihraç eylediği bu siyaset doktrini bizzat Almanya'da ceza siyaseti üzerinde tesirsiz kalmıştır. Halen mer'î olan 1871 tarihli Alman Ceza Kanununun meşbu bulunduğu otoritarizm ona kabili isnat değildir. Bu, imparatorluk kanununun yeni bir tab'ından başka bir şey olmadığı, 1851 tarihli Prusya Kanununda ifadesini bulan Napolyon otoritarizminin bir aksinden başka bir şey değildir. 1909 ile 1928 tarihleri arasında vücuda getirilmiş ceza kanunu projeleri arasında, birincisi, hiç şüphesiz *Beynelmîlel Ceza Hukuku Birliğinin* ve Von Liszt'in Lweckstrafe hakkındaki doktrininin damgasını taşımaktadır. Weimar cümhuriyeti sırasında vücuda getirilmiş olan ve âlim-

(2) E. St. Rappaport, *La Lutte autour de la réforme du droit pénal en Allemagne*. Paris, 1913, avec une préface de M. Garçon.

lerden ziyade memurların eseri olan sonuncular, bitaraf bir renk taşımaktadırlar; bunların, demokratik fikirlerin geçici muvaffakiyetinin mucip olduğu, ceza siyasetindeki temayülleri itidal ve müsamahadır. Bu projelerin ne birincileri ve ne de diğerleri bizim için alâkayı çekici değildir. Çünkü bunların hiçbiri kanun haline girmemiştir.

İmdi — ancak beş sene evvel — kendisinden, Almanya için bu kadar inanılmaz bir yeniden kuruluşun neş'et eylediği bu muazzam sarsıntı husule gelince; Reichtag yangınından sonra Hitler seçimlerden muzaffer çıkarak, ihtiyar reis Hindenburg'un mukavemetlerini yenip, rakipleri Von Schleicher ve Hugenberg'i ihlâl ederek, parlâmentodan kendisine tam salâhiyetler veren, 23 Mart 1933 tarihli kanunu kopardıktan sonra, bu hükûmet darbesinden muzaffer çıkan siyasî doktrin, Hitler Reich'ı Guillaume II Reich'ından ne kadar ayrı ise, eski otoriter devletçilikten o kadar farklı oldu. *İrkçılık*, *milliyetçilik* ile müteradif değildir. İrkçılık, milliyetçilik gibi bir ihraç metaı olmağa müsait değildir. Bunun daha eski olan tarihî menbaları, Alman toprağına daha derin bir surette dalmış kökleri vardır. Memleketlerin (Lander) siyasî farklılığı bir tereddüt ve zâfiyet sebebi teşkil eylediğinden Hitler eski federalizm yerine merkezi bir idarenin mutlak kudretini ikame ediyor. Modern hâdiselerin müşahedesi, Reich vatandaşları arasında menşe, kültür, inanç, din ayrılıklarını gösterdiğinden, Hitler; buradan yeni birliğin çimentosunu çıkarmak için cermen tarihinin en derin tabakalarını araştırıyor: ve burada *kan ve toprak* birliğini buluyor. Bu birlik müessir ve devamlı olmak için, yalnız hukukî olmamalı fakat aynı zamanda ruhi ve müşahhas olmalıdır; Hitler bu birliğe, fail olarak milleti veriyor, yoksa soğuk bir tecritten ibaret olan devleti değil. Reich'ı teşkil eden, vücuda getiren — Von Liszt'in terminolojisini takiben — *Rechtsgenossen* değil, fakat *Volksgenossen*'dir. Reich'ın kudreti mantıkî bir terkip üzerine değil, fakat bir efsaneye müstenittir: ırk efsanesi (3). Muhakkak ki — eskiye nazaran yabancı efsanelere daha az müsait olan — yeni putperestliğin müdafî ve doktorlarının mevcut bulunmaması Alman esprisinin sabit metodlarına muhalif olurdu. Nitekim eski devletçi emperyalizm için olduğu gibi, bu ye-

(3) Esasını metafizik hürriyet prensipinde bulan bir «seçilmiş ırk» mefhumu Fichte tarafından *Discours à la Nations allemande* eserinde beyan ve izah olunmuştur. H. Lichtenberger, *L'Allemagne nouvelle*. Flammarion, (1, s. 134).

ni putperestliğin de ne tarihçileri, ne filozofları ve ne de püblisistleri eksik olmuştur. Alman büyüklüğünün gönüllü olan veya olmıyan bu işçilerinin hepsi Alman değildir. Zaten, faşist devlet gibi bir fi-dişi kulede kapanmağa daha az mütemayil olan nasyonal-sosyalist Reich'in yabancılara açılmış geniş pencereleri vardır. O bazan iste-diği şeyin bulunduğu yere o şeyi almak için kolunu uzatmaktadır. İşaret eylemek lâzım gelir ki bunu maalmemnuniye Fransa'da bul-maktadır ve ne şe'niyet ne de millî istidatlarımız bu hususta bir mâ-ni teşkil etmemektedir.

İkinci imparatorluk devrinin Fransız diplomatlarından biri olan ve 1816 da Ville-d'Avray'da doğup 1882 de Torino'da ölmüş bulunan Kont Gobineau tadsız olmıyan muhtelif hikâye, küçük hikâye ve şi-irlerin müellifidir. Bu zat kendisinin İran, Brezilya ve İskandinav memleketlerinde ikametini icap ettiren diplomatlık mesleğinden ve etüdlerinden ilk tab'ı 1854 tarihine düşen ve Hanover kiralına ithaf edilmiş bulunan *Essai sur l'inégalité des races humaines* (4) adlı eserini çıkardı. Bu esere, Alman ilim ve propagandasına en âlenî bir muvaffakiyet tanıdıktan sonradır ki Fransa'da muayyen bir şö-hret kazanabilmiştir. Gobineau'ya nazaran, haksız olarak dine, hükû-metlerin meharetime bağlanılmak istenilen insan tekâmülü, ırkın va-sıf ve safiyetine bağlıdır. Irk meselesi tarihin bütün diğer problemlerine hâkimdir. İnsan ırkları eşit değildirler. Üstün ırk âri ırktır; bu ırkın bir küçük dalı — cermen kolu — Asya'dan gelen büyük istilâlar sırasında (5) Pomeranya ve Norveç'te yerleşmiş ve sonra buralardan cenup Rene, Golün merkezine kadar yayılmıştır. Mu-hariplerin üstünlüğü «ahlâki vasıflarını istisnai ve sabit daimî bir gelişmesinden dolayı değildir; bu üstünlük, bu ahlâki sıfatların işti-kak eylediği en büyük prensipler topluluğunda mevcuttur (6)». Âri, pratik ahlâk noktai nazarından insanların en iyisi değilse bile, hiç olmazsa, ika eylediği hareketlerin bu nev'inin dahilî kıymeti üzerin-de en aydın olanıdır... O, başlıca zekâ ve enerjisinin ölçüsünde di-ğer insanlara üstündür. Bu âri kendisini, ailesinin garp kolunda bi-zim müşahedemize arzetmektedir; ve burada bize, evvelce Hint, İran ve Homer'in Yunanistan'ında olduğu kadar muhkem bir suret-te teessüs etmiş, güzel görünüşlü, yürekten cengâver olarak gözük-mektedir. Âri dalganın nüfuz edişidir ki, bazı Devletleri kendisiyle

(4) 3 édit. Firmin Didot. éditeur.

(5) Gobineau, op. cit., t. II, chap. II, les anciens germains, s. 343.

(6) Gobinau, op. cit., t. II, chap. III, s. 363.

meşbu kılmak suretiyle, itiyadların âni değişimini mucip olur ve evvelce uyuşukluğun hâkim bulunduğu bir yerde meçhul bir faaliyetin fıskırmasını izah eder. Fakat ırkların daima daha aktif olan karışmalarının nihai bir melezleşmeği icap ettirmesi mukadderdir: «Cermen ırkı, âri tenevvünün bütün enerjisiyle mücehhez idi. Yapması lâzım gelen rolü ifa edebilmesi için buna lüzum vardı. Cermen ırkından sonra beyaz ırkta veremek muktedir ve faal bir şey kalmamıştı; onun sinesinde aşağı yukarı her şey kirli, tükenmiş, kaybolmuştu. İmdi böylece insanın yeryüzündeki hâkimiyetine 12 bin seneden 14 bin seneye kadar ve iki devreye taksim edilen mecmu bir müddet tayin olunabilir: Bu devrelerden geçmiş olan birincisi, gençliği, şiddeti, nev'in entellektüel büyüklüğünü görmüş ve tasarruf etmiştir. Başlamış olan diğeri ise, ihtiyarlığı ve zâfa gidişini tanıyacaktır.»

Cermen propagandasına, bütün kâinata yayılmış bir ırka tanınan fazilet ve ehliyetleri Alman milletine hasreylemek suretiyle, Gobineau'nun düşüncelerini tahrif eylemiş bulunmasından dolayı tariz edilmiştir. Filhakika Gobineau şöyle yazmaktadır: «En nihayet şu kanaate vâsil oldum ki, insanın yarattığı bir hâdise olarak dünya yüzünde ilim, san'at, medeniyet gibi büyük, asil ve velûd her şeyin müşahedesi, müşahidi aynı bir noktaya götürmektedir: Bütün bunlar ancak aynı bir tohumdan neş'et etmiş, aynı bir düşünceden husule gelmiştir. Muhtelif kolları dünyanın nizam ve kanun altına alınmış bütün mıntakalarında hükmetmiş bulunan bir tek aileye aittirler.» Fakat nasyonal-sosyalist Alman düşüncesinin salâhiyetli sözcüleri ne âriliğin Reich'in hudutları içine münhasır bulunduğunu ve ne de Reich'da bulunan her şeyin âri olduğunu hiçbir zaman iddia etmiş değillerdir (7). Onların Gobineau'ya nazaran vücuda getirmiş buldukları yenilik, tasfiye etmek suretiyle ırkı kuvvetlendirmek, aşağı unsurları bertaraf etmek suretiyle âriliği tekrar kuvvetlendirmek kararıdır.

Essai sur l'inégalité des races humaines'deki ilmi noktai nazarı

(7) Bu mevzuda, nasyonal-sosyalizm içinde büyük bir otorite olan Prof. Gunther'e nazaran ârilik ancak Elbe ve Weser arasındaki bir kaç küçük adadadır ki muayyen derecede bir safiyete vâsil olabilmıştır. Bu hususta Dahiliye Nazırı Dr. Frick'in makalesine bakınız: Die Rassepolitik des dritten Reichs (Journal de l'Académie de Droit allemand, 1936, s. 2). Gobineau'ya nazaran İngiltere hakikaten âri olan yegâne millettir. Bakınız: André Combris: La philosophie des races du comte de Gobineau et sa portée actuelle, thèse Clermont, 1938, Alcan.

kabul ederek onun ümitsiz neticesine «kudret iradelerini» karşı koyuyorlar ve bu suretle Nietzsche'nin fikirlerinin en hararetli taraftarlarından oluyorlar.

Essai sur l'inégalité des races humaines ceza hukukuna taallük etmek üzere ancak bir iki delâlet taşımaktadır. Gobineau'ya göre, eski cermenlerde, aile reisi tarafından idare olunan iç çevrede tenkili adalet merhametsiz bir suretle tevzi edilmek ve muhtemel olarak kısas kanununda ifadesini bulmakla beraber, kont tarafından riyaset olunan hür insanlar topluluğunda tamir fikri ceza fikrine üstün tutulmakta idi (8). Ve buradan nakdi uzlaşma fikri istikak ediyordu. «Bu sistem içinde müteveffa üst bir sınıftan olduğu takdirde, kayıp da büyük telâkki ediliyordu. Harp reisi, basit bir muharibe nazaran daha üstün kıymette telâkki olunuyordu; bu da bir çiftçiye nazaran daha üstün kıymette kabul ediliyordu, ve hiç şüphesiz bir cermen, mağlûplarından birine nazaran daha üstün kıymette olmak lâzım gelirdi.» Hulâsa bir aristokratik ve ırkî ceza hukuku mevcut bulunuyordu. Buna mukabil Nietzsche'nin eserinde yeni bir ahlâk ile beraber bütün bir ceza hukuku siyaseti mevcut bulunmaktadır.

Nietzsche esirler ahlâkına karşı, efendiler ahlâkını koymaktadır.

Esirler ahlâkı, merhameti ifratla metheden bir ahlâktır. Ona nazaran fazilet, en iyi şeylerden feragat etmektir; o suretle ki, herkesin feragat göstermesi suretiyle bütün bu şeyler müsavi olarak herkes arasında taksim edilebilsin. Fazilet, tecavüzlere tahammül etmek ve onları affetmektir. Esirler ahlâki kıymetler nizamını bozar, çünkü insanın boyunu kısaltmağa, insaniyetten üstün olan bütün şeyleri söküp çıkarmağa müteveccihdir. Esirler ahlâkı, hıristiyanlık ahlâkıdır.

Efendiler ahlâkı ise, filozofu kötümserlikten kurtararak, onda hayat sevgisini ve kudret iradesini doğuran estetik duygudan, büyüklük sevki tabiüsinden istikak eder. Hıristiyanlık hayattan zevk almadığı, teneffür ettiği halde, Yunanlı dünyanın plâstik representation'u yaralayıcı şe'niyet ile çok şedit ve canlı hassasiyeti arasına koyarak hayatın ihtiva eylediği azap ve ıstırabın üstüne çıkar. Kendisinden bizzat kendi kendine karşı vahşetin istikak eylediği büyüklük sevki tabiisi yükseklığe doğru çıkar: «Zarathoustra hayat diyor, daima kendi kendisinin üstüne çıkması lâzım gelendir», «Hangi şey diye soruyor Zarathoustra, bize fena ve her şeyden fena ola-

(8) Gobineau, op. cit., t. II, chap. III, s. 384.

rak gelmektedir? Dejenereleşme değil mi?», «Bizim yolumuz yukarıya doğru, neviden yüksek olan nev'e doğru gitmektedir.», «Adalet bana böyle hitap ediyor, diyor Zarathoustra. İnsanlar müsavi değildirler. Zaten müsavi de olmamalıdır. Eğer başka türlü konuşsa idim, benim insan üstüne olan sevgim ne olacaktı? İnsanlar binlerce köprü ve yol üzerinden istikbale doğru atılmalıdırlar, ve onlar arasına daima daha fazla harp ve daha fazla müsavatsızlık koymak lâzımdır.», «Büyük sevgim beni böylece konuşturmuştur. Zarathoustra, üstün insanlara, sert oluşumuz demektir.»

Bu ahlâktan çıkan ceza siyaseti oldukça mudildir. Nietzsche bir taraftan büyüklük ve sertlik sevki tabiiyelerinin bazı suç nevilerine sevkettiğini kabul etmektedir. İnsan üstü, sosyetenin hali hazır çerçevelerini kırmak hususunda tabii bir meyil arz etmektedir. Diğer taraftan, ona göre, hattı hareketlerinin aşağı sevki tabiiyelerine şehadet eylediği âdi suçlulara karşı sosyete insan üstünün rolünü oynamalıdır. Böylece müellif, sun'î ve tabii yahut mevzu hukuka göre suçluluk ve atavik suçluluk tarzında yapılan pozitivist tefrika müşabih olarak üstün suçlular ile, Minderwertige Verbrecher tefrikine vâsıl olmaktadır.

Nietzsche, üstün suçlulara karşı, sosyetenin tedbirli davranmasını kabul etmektedir. Sosyete büyük insanların arz ettikleri tehlikeye karşı kendini müdafaa edebilir (9). Fakat tahrip etmeğe (Unterdrückung) kadar gidebilecek olan bu aksülâmel her nevi tahkir hissinden muarradır. Bu âdeti ceza dışı bir tepkidir. Belki bu görüş tarzında, temerküz kamplarında gözaltı etmek ve sairleri gibi nasyonal-sosyalist rejimin siyasi düşmanlarına karşı istimalini sevdiği kanun dışı usullerin menbaini görmek lâzım gelir.

Minderwertige Verbrecher'e karşı ceza ve tenkil bir ıslah (Besserung) fikrine istinat edemez. Islah fikri normal, kuvvetli bir insan faraziyesine dayanır. Cezanın husule getirdiği harabiyetin manevî bakımdan yükseltme ile müşterek olan hiçbir noktası yoktur (10). Cürmî dejenereleşme mükâfat ve cezanın bütün müessiriyetini bertaraf eder (11). Kefaret fikri de aynı suretle reddolunmuştur, çünkü o ister bugün sakıt olmuş intikam fikrinin bir müteakibi, ister ceza ile suç arasında imkânsız bir muadelet tesisini

(9) Nietzsche, *Volonté de puissance*, No. 498, s. 352.

(10) Nietzsche, *Généologie de la morale*. Cf. Friedrich Mess, *Nietzsche der gesetzgeber*, Leipzig 1930, s. 68.

(11) *La volonté de puissance*, No. 499, s. 352.

tazammun eden hıristiyan telâkkisi olsun, aynı suretle ıstıraba karşı olan hassasiyet derecesinin tahakkuku kabil olmıyan bir kıymet ölçüsüdür (12). Cezanın terbiye edici rolü — bu kelime etimolojik mânasından daha tam olarak hiçbir zaman kullanılmamıştır — *bertaraf etme ve sindirmeğe* (Achtung) müncer olur (13). Burada mevzuubahs olan bir menfaya koymadır; «Ceza hukuku bu istikamettedir ki, tekâmül etmek lâzım gelir.»

Cezaî aksülâmeli meşrulaştırmak hususunda mücerret bir fiil daima kâfi gelmez. Nietzsche'ye göre büyük görünüşlü suçlar symptomatique kıymetten muarradırlar (14). Bazan bir katlin tecziyesi faydasızdır, çünkü insanî görüşlere nazaran buna sebep olan fiiller, hâdiseler kendilerini ortaya koymazlar. Buna mukabil tecziye için daima kanuna muhalif bir fiilin icrası talep edilmemelidir. Doğuşta suçlu ile, zarar vermeğe başlamasından önce mücadele etmeğe başlamak lâzım gelir. Nietzsche doğuşta suçluyu önceden suç işliyemez hale sokmak fikrindedir. Burada tehlikeli hal tezi en cesaretle tatbikiyle kabul edilmiş bulunmaktadır.

Bu cezaî aksülâmelin tatbik şekillerine gelince, öyle zannediyoruz ki en cezri tasfiye vasıtalarından biri olan ölüm cezası, Nietzsche'nin kabulüne mazhar olmak lâzım gelirdi. Fakat buradadır ki müellifin mudil fikirlerini takip eylemek alâkayı çekicidir. Bu başlıca cezaya karşı Nietzsche itirazları çoğaltmaktadır. Ölüm cezası onu müteessir etmektedir, çünkü müstakbel hayata karşı inaniş mevcut olmayınca, hudutsuz olduğundan ölüm cezası suçun ağırlığı ile mütenasip olmamaktadır: Kefaret doktrinine karşı öne sürdüğü itirazlar burada da kendini göstermektedir. Ölüm cezası onun hayata ihtirasla bağlanma hissine mugayir bulunmakta, ölüm cezası onun estetik hissini rencide etmektedir. «Ölüm cezasının bizi katilden daha fazla rencide eylemesi nereden ileri geliyor, diye soruyor Nietzsche? Müellife nazaran bu hâkimin kayıtsızlığından, cezanın hazırlanışından, bir insanın diğerlerini korkutmak için âlet gibi kullanıldığı telâkkisinden ileri gelmektedir (15).»

Nietzsche ölüm cezasını ancak kat'i olarak kabul edilmiş bir ceza olarak telâkki etmektedir: Bir intihar şeklinde olarak. Sararmış suçlu ölümü bir kurtuluş yolu olarak temenni eylemektedir: «Seht,

(12) La volonté de puissance, No. 497, s. 325.

(13) La volonté de puissance, No. 475, s. 345, 354, No. 488, s. 349.

(14) La volonté de puissance, No. 470.

(15) Humain, trop humain, No. 70, Mess, op. cit., s. 72.

der bleiche Verbrecher hat Genickt; aus seinem Auge redet die Grosse Verachtung». «Dass er sich selberrichtete war sein höchster Augenlick». Faydasız ve parazit olmuş bir sosyete âzasının istiyerek, iradî ölümü, debdebeli, tantanalı, ahlâkî ve hukukî bir fiil olarak gözükmektedir... Bu da ileride nasyonel-sosyalizmin istifade edeceği bir telkin olacaktır...

Gobineau ve Nietzsche her biri tarihçi ve filozof rollerinde sırf ilmi olduğu kadar hiç şüphesiz neticeyi bilmiyerek ve tahmin etmiyerek yeni bir siyasetin, yeni bir ceza hukukunun yapıcıları oldular. Alman propagandasının velûd bir şekilde el attığı bu Essai sur l'inégalité des races humaines'den — tarihi hakikati ne olursa olsun — daha samimi ve objektif bir şey yoktur. Bu eser bir Fransız diplomatınıdır. Ve Alman birliğinin teşekkülüne takaddüm eder. Bundan başka herkes arasında müştereken kabul edilen nazi tasavvuruna, tatlılığa, mistisizme ve nihai olarak cinnete mütemayil ve azametli doktrininin, belki marazî bir endişenin mafevk hıristiyanlık bir zühdü takvanın irsi temayülünün şuur üstüne çıkışının eseri olduğu Nietzsche'nin şahsiyetinden daha az uygun bir şey de yoktur.

Buna mukabil 1925 de intişar eden Mein Kampf'ın müellifi Adolf Hitler, ve ilk ab'ı 1930 da intişar eden XX inci asrın mythe'inin müellifi Alfred Rosenberg sırf ve safi nazilerdir. Eğer bu eserlerden birincisinin ilk tab'ının 1935 senesinde 2,320,000 ve ikincisinin ise 320,000 olarak basıldığı düşünülecek olursa, Gœbbels ismini cihanşümül bir vaziyete sokan Alman propaganda dehası ve Alman halkının oldukça mücerret doktrinler karşısındaki temessül kabiliyetini aynı zamanda takdir etmemek elden gelmez. Zira zikretmiş bulunduğumuz iki meşhur eser Gobineau'nun tarihi konstrüksiyonunun ve Nietzsche'nin felsefi doktrininin siyasi sahaya nakli ve hattâ — söylemeğe cesaret edeceğiz — siyasi sahada istismarından başka bir şey değildir. Essai sur l'inégalité des races humaines'den Hitler yahudi aleyhdarlığını çıkarmıştır. Rosenberg, Nietzsche'nin insan üstü teorisinden tabii olarak hıristiyanlık aleyhdarlığına vâsil olmuştur.

Mein Kampf, istisnai bir şahsiyeti ortaya koymak üstün faydasını arzetmektedir. Doğuşta Avusturya'lı ve küçük bir gümrük memurunun oğlu olan bu şahsın kendisini 70 milyon Alman'a kabul ettirebilmesi ve Reich'a bilinen dinamizmi verebilmesi, tarihin kaydetmiş olduğu en beklenilmez hâdiselerden biridir.

Bu şahsiyet, Viyana'da geçirdiği senelerden, ağır el sâyi, müşahede ve keza etüd ve mütalâa senelerinden sonra — zira bu impa-

ratorluk kurucusu söylenildiği gibi iptidai bir şahıs olmaktan uzaktır — şedit ve kat'i antipatilerle kendini beslemiştir (16):

Bir kere parlamenter şeklinde demokratik rejime karşı bir antipati taşımaktadır. Çünkü onun Viyana'daki işleyişinde muhtelif ırkları müsavi olarak iştirak ettirdiğini, salâhiyetsizliğe, mes'uliyetsizlik ve nizamsızlığa kapı açtığını, ferdi insiyaklara serbest meslek olduğunu ve nihayet marksizme bir yatak teşkil eylediğini görmüştür.

Keza marksizme karşı da antipati beslemiştir. Bu antipatiyi, güçlüklerini anladığı, onlardan birini teşkil ettiği halk tabakalarının endişesi olarak değil, fakat aynı zamanda materyalist, ferdiyetçi ve üniversalist olmasından dolayı beslemektedir; çünkü o devayı, uygun olduğu veçhile kollektif his ve ırk sevki tabiisinin inkişafını istihdaf edecek yerde, ihtiyaçların teskininde aramaktadır.

Nihayet yahudiliğe karşı da bir antipati beslemektedir. Çünkü yahudilik marksizmin babasıdır. Çünkü dünyanın muhtelif memleketlerine dağılmış olan yahudiler Devletin ve ırka dayanan her teorinin mukdder düşmanlarıdır. Buldukları her yerde burjuvayı asîle, işçiyi burjuvaya karşı tahrik ederler. Onlar bir tesviye suretindedir ki müsavata vâsil olmak istemektedirler. Şahsiyet ve ırkın yıkılmasıyledir ki en az kıymeti olanın, yahudi olanın hâkimiyetine karşı mukavemet eden en bellibaşlı mânia ortadan kaldırılmış olur. Bu yahudilikle imtizaç etmiyen fikirlerden bir konstrüksiyon istikak ediyor. Bu konstrüksiyonun mihverî, doğuşta Avusturya'lı olmasına rağmen, Hitler'in Alman milletine olan bağlılığıdır ve kat'i bir programa malik bulunmayış, Alman partilerinin Slâv'lar, burjuva partilerinin marksistler önünde zayıf kalmasını mucip olduğundan Hitler millete arzylediği ve üç madde halinde ifade olunabilecek bir siyasi programa malik bulunuyor.

1. — İlk önce Hitler'in tesis edeceği rejim bir gayri müsavat rejimidir. Dünyada efendi ve esir ırklar mevcut bulunduğu gibi, aynı bir memlekette de muhtelif kıymetlerde kimseler vardır. Bu gayri müsavata siyasi hakların ve âmme haklarının tamamına tasarruf edecek vatandaşlarla (Staatsbeürger) basit Devlet tebaaları (Staatsangehörige) tefriki tekabül edecektir. Yahudilik tarafından tasavvur olunan aynı bir seviyeye getirmeğe karşı Hitler, servetten çıkmayan fakat kan safiyetinden istikak eden, şahsî kıymete müstenit bir tefrik koymaktadır.

Âmme kudretinin vazifesi, tasfiyeyi kolaylaştırmak, kan safiye-

(16) H. Lichtenberger, l'Allemagne nouvelle, Flammarion, s. 22 ve müt.

tine nezaret ve dikkat eylemektir: Fizik ihtimamları tahmil eylemek, gayeleri gayri muayyen olduğu için aşağı mahlûkların vücuda gelmesine sebebiyet veren ırk karışmalarına, mecburi kısırlaştırma yolile dejenerelerin husule gelmesine mâni olmak gibi.

Reich içinde bu suretle yapılmakta olan bu tasfiye, dış nizamda kuvvet istimali suretiyle vukua getirilecektir. Yaratıcı ruhu, kollektif duygusu itibariyle üstün olan, deha kıvılcımını parlatmış olan âri ırk, aşağı halklarla karışması dolayısıyla bugün piçleşmiştir. İstikbalde kuvvet üstünlüğünü tesis edecektir.

2. — Kan ile yaratılmış bu bağ telâkkisinden, Hitler doğmatığında *Devlet* mefhumundan ayrı bir *millet* mefhumu iştikak eylemektedir. Devlet aynı bir siyasi kuvvetin idare eylediği bütün şeyleri ihtiva eder. Millet kan birliğinin birleştirdiği kimselerin topluluğudur.

Almanya'da ancak âriler mevcuttur ve Almanya dışında da âri olanlar vardır. Fakat bir zayıflatma sebebi olan ırkların karışması yabancı memleketlerde Almanya'da olduğundan çok daha faal olarak cereyan etmektedir. Yahudileşen İngiltere, zencileşen Fransa âri kanının tedrici olarak piçleştiği sahnelerdir. Milletın selâmeti gaye olduğundan, tekâmül siyasi kudretin bütün Volksgenossen'lere, bütün millet azalarına yayılmasına müncer olacaktır.

3. — Kan birliği milletin yegâne çimentosu değildir. Buna yaşama tarzı ve ırkın karakteristikleri üzerinde yakın bir surette tesir eden toprak birliğini de (Boden) ilâve etmek lâzım gelir. Âri ırkın yahudi ırk üzerindeki üstünlüğüne yardım eden şey, yahudi ırkının muayyen toprağa bağlı olmamasına mukabil âri ırkın aynı bir toprak üzerinde yaşaması ve daima yaşamakta bulunmasıdır. Fakat günün trajik problemi Alman toprağının, daimî artış halinde bulunan bir halkı doyurmağa kâfi gelmemesidir.

Bu probleme teknik vasıtalarla toprak istihsalâtının arttırılması — çünkü bunun azamî olan hudutları vardır — ne de Guillaume II. nin hedef tuttuğu ve neticede onu Britanya İmparatorluğu ile ihtilâfa düşürmekten başka bir şeye yaramıyan, menkul servetin tekâmül ettirilmesi yoluyla bir hal tarzı bulunamaz. Binaenaleyh bunun yegâne çaresi, İngiltere ve İtalya ile mahir münasebetler idame etmek ve sonra Fransa'nın tecridi ve mukaddem mahvi ile vâsil olmak suretiyle şarkta topraklar elde etmektir (17).

(17) Malûmdur ki sonraki nutuklarında (1935-1936) Şansölye Hitler Almanya ile Fransa arasındaki münasebetlerin kat'i olarak tekâmülünü görmek temennisini arzetmiştir: (Adolf Hitler: *Ma Doctrine* texte traduit et établi par F. Dauture et G. Blond, Paris 1938, s. 254 ve müt.).

Hiçbir unsurunu ihmal etmek istemediğimiz bu umumî siyaset sisteminden hiç şüphesiz bir ceza siyaseti çıkmaktadır. Fakat aynen Gobineau'da olduğu gibi, Hitler bu noktada da sükût etmiştir. Strafe kelimesine, hattâ Mein Kampf'ın müfredat cedvelinde bile tesadüf edilmemektedir (18).

Bunun sebebi Hitler'in eserinin her şeyden önce kendini bir otobiyografi olarak arzetmesidir. Rosenberg'in, çok daha az şahsî, canlı ve bağlayıcı olan eseri ise, sistematik bir eserdir. Bu eser rejimin felsefesini ortaya koymaktadır. Alman metodunu takiben bu felsefe tarihe istinat eylediğini iddia eylemektedir. Fakat tarih, yeni imanı ilham eden bir tez bakımından tefsir edildiğinden, baştan itibaren efsanelerle karışmış olarak gözükmektedir. Rosenberg'in tarihi, romanlaştırılmış bir tarihtir. Onda, hattâ Pierre Benoit bile bulunmaktadır. Rosenberg'in tezinin ihtiyaçları için bir şimal mın-takasının tesis ettiği L'Atlantide kültürün canlı çekirdeğidir. Burası sarı saçlı ve mavi gözlü, her tarafa muhaceret etmiş ve dünyayı zapt etmiş ve büyük insan medeniyetlerinin çekirdeğini teşkil eden cengâverlerin menşei olan memlekettir. Bunlar ârilerdir. Bu şeref hissini, fedakârlık sevki tabiisinin vâsıflandırdığı üstün ırk karşısında ferdiyetçilik ile lekeli ve maddî şeylere bağlılıkla muttasıf aşağı ırklar vardır. Bu ikisi arasında karışmalar husule gelir ve ırkın tedricî bir surette bozulması, medeniyetin inkıraz bulmasını icap ettirir. Bu umumî fikrin ışığı altındadır ki eski tarih Roma ve modern zamanların tarihi arzedilmişlerdir.

Bu şartlar içinde XX nci asrın vazifesi nedir?

XX nci asrın vazifesi, âri ırkın kabiliyet ve imkânlarını teşahhus ettirmek; onda mevcut olan ve büyük artistlerin eserlerinde ifade-

(18) Buna mukabil Hitler doktrininin ceza hukukuna tatbiki nasyonal-sosyalizmin zaferinden önce bir çok müellifler tarafından yapılmıştır. Bu hususta şu eserleri zikredelim: Helmut Nicolai, *Rassengesetzliche Rechtslehre*, München, 1932. Müellif bu eserinde cezanın hükmedilişinde bilhassa bir tasfiye vasıtası olmak vasfını görmektedir. Dahm et Schaffstein: *Liberales oder autoritares. Strafrecht* (Hamburg, 1933). Bu eserin üniversite gençliği üzerindeki tesiri büyük olmuştur. Esere nazaran ceza hukukunun esaslı olan vazifesi totaliter Devletin otoritesini muhafaza etmektir: Gommingen, *Strafrecht und Geist Adolf Hitlers*, Heidelberg, 1933. Bu eser suçlulukta ekonomik âmillerin ehemmiyeti üzerinde durmaktadır. Halbuki neo-klâsik olan Sauer *Wendung zum nationalen Strafrecht*, Stuttgart, 1933 eserinde cürmî fiilin bütün mes'uliyetini muhite ve fizik bünyeye isnat eden doktor ve sosyoloğların mübalâgalarına karşı cephe almaktadır. Cf. Hans von Henting: *Théoriciens national-socialiste du Droit pénal* (Giustizia penale, 1924, II, Il Codice s. 258).

sini bulmuş olan güzellik hayalini tahakkuk ettirmektedir: Bu hayal yahudi ırkın sadece maddî servet ve kudrete haris olan hulyasına tamamiyle zıttır. Safiyeti içinde âri tipi tekrar vücuda getirmektedir. «Einen mythus zu erleben und einen Typus zu Schaffen - Bir mythe yaşatmak ve bir tip yaratmak. Nihayet bu tip bakımından Devlet ve hayatı teşkil etmektir.»

İmdi bu cehit ve gayret — işte buradadır ki Gobineau'nun düşüncesinden sonra Nietzsche'nin düşüncesi Rosenberg'in eserine giriyor — hıristiyan tesirine karşı şiddetli bir aksülâmeli icap ettiriyor. Rosenberg katolik ve protestan her iki hali hazır şeklinde de hıristiyanlığa muhalif bulunuyor.

Rosenberg katolikliğe muhaliftir; çünkü insanların aslî müsavatını kabul etmesi ve üniversalist olması bakımından katoliklik doğrudan doğruya ırkın tefrikine aykırıdır. Katoliklik, menşelerinden, Saint-Paule'den itibaren tahrif edilmiş bir hıristiyanlıktır. Katolik yazıcıların ve bilhassa bahadır Münich arşeveki Faulhaber ve Kolonya arşevekinin protestolarına karşı Rosenberg «Zamanımızın mürtecilerine» adlı bir hicviyename ile cevap vermiştir.

Protestanlık müellife, katolikliğe zıd, muhalif olduğu ölçüde uygun görünmektedir. Luther, keza İtalya'da da Valais'nin mutezileden olanlarıyla, Fransa'da Albigeois ve Hugenu'larla gözükken şimal hıristiyanlığını teşahhus ettirmektedir. Fransa Nantes beyanname-sini elde edişi ile âri tesiri reddetmiştir; plütokrat demokrasiye vermek suretiyle kendi benliğini kaybetmiştir: Âri tipe Fransa'da ancak bazı şahıslara münhasır olarak köylerde, ordu ve donanmada tesadüf edilmektedir. Diğer taraftan protestan doğmatığı de anci-èn Testament kitaplarına ve Saint-Paule'ün teolojisine tanıdığı otorite dolayısıyla bozulmuştur.

Bu iki mahkûmiyetten, Alman doktrininin Ludendorff'un şahsiyetinin temsil eylediği bir kolu eski cermen putperestliğine, kendisinin Alman milletinin hayatının ifadesini bulduğu millî efsanelere, Odin ve Watan dinlerine avdeti ifratla metheden mutlak neticeler istihraç ediyor. Rosenberg ise bugün resmî Almanya'nın hıristiyanlığını teşkil eden *müsbet bir hıristiyanlığın* lehindedir. Bu dinin esası İsa'nın ölümünün redemptrice kıymetini bertaraf eden ve onun hayatı ile verdiği misal üzerine bir iman koyan, yahudi olmayan, fakat bir âri olan kahraman bir İsa'nın tekrar meydana konulmasından ibarettir.

Rosenberg'in ceza siyaseti de bu mukaddemeden çıkmaktadır (19).

Bu ceza siyaseti bozulmuş bir hıristiyanlığın semerelerinden olan tesanüd, merhamet ve af fikirlerini reddetmektedir.

Bu siyaset başka bir ırka mahsus olan ve son vaziyetinde yabancı tesirler dolayısıyla piçleşerek ferdiyetçi ve materyalist bir hukuk halini almış bulunan Roma hukuku prensiplerini de reddetmektedir.

Keza bu siyaset Von Liszt'in tesiri altında eski imparatorluğun ve sonra Weimar cümhuriyetinin ceza hukukunu teşkil eylemiş bulunan menfaatleri himaye edici ceza hukukunu da reddetmektedir.

Yeni ceza hukuku, eskisi gibi servetlerin himayesine değil, fakat Alman ırkının hayati menfaatlerinin korunmasına bağlanacaktır. Bu hukuk şeref ve vazife mefhumlarından ilham alacaktır.

Tenkil ve tecziye ne öç fikri ve ne de ıslah etme iradesiyle sevk ve idare olunacaktır. Tasfiye cezanın gayesidir. Bu bir sukutu, iskati ehliyeti mucip olur. Reich'in tebaası, Bürgerschaft'a malik olanlar ve bundan mahrum bulunanlar, milletin azası olanlar ve olmıyanlar diye iki sınıfa bölünmüş bulduklarından cezai mahkûmiyet taallük ettiği şahsı kıymet ve itibardan düşürür. Bir lekelenmeği icap ettirir; aşağı bir sıraya düşürtür; ırki bir sukuta tekabül eder: «Ceza, diyor, Rosenberg (20), bizim insaniyet havarilerimizin iddia ettikleri gibi bir terbiye vasıtası değildir. Keza ceza bir öç, bir intikam da değildir. Ceza (burada şerefi lekeliyen suçlar mevzuu-bahstir) yabancı tiplerin basit bir tasfiyesinden ibarettir. İşte bunun içindir ki, tezlili suçlar için ceza siyasî hakların kaybedilmesi, ağır hallerde mamelekin müsaderesiyle müterafık müebbet nefiy olmalıdır. Milletin (Volkstum) özüne ve şerefine en yüksek kıymet olarak bakmıyan kimse millet tarafından himaye edilmek hakkını kaybetmiştir. Vatana hiyanet yahut sadece hiyanet hallerinde yalnız ağır hapis ve ölüm cezası tatbik olunmalıdır, bu kendiliğinden anlaşılır.» Ve Rosenberg bu müşahhas tekliflerine aşağıdaki şekli vermektedir:

Söz, yazı, yahut hareketleriyle Alman milletine karşı bir tecavüzde bulunan her Alman ve Almanya'da yaşayan her yabancı, mevzuu-bahs halin ağırlığına göre hapis, ağır hapis yahut ölüm cezasıyla tecziye olunacaktır.

(19) Le mythe du XXe siècle, chap. IV, s. 563 ve müt. Das Norddeutsche Recht.

(20) Le Mythe du XXe siècle, s. 580.

Reich'in hudutları dışında mevzuubahs suçu işlemiş bulunan şahıs Alman adliyesi önünde isbatı vücut etmezse şerefsiz olarak ilân edilir, bütün vatandaş haklarını kaybeder, daimî olarak memleket arazisinden teb'it olunur ve milletin menfasına konulur. Mameleki Devlet menfaatine müsadere olunur.

Başlıca menbalarını tahlil eylemiş bulunduğumuz III üncü Reich'in ceza siyaseti — Weimar cümhuriyetinin değilse bile — II nci Reich'in ceza siyaseti gibi otoriter bir siyasettir. Fakat kendisini ilham eden noktalardan birinciden çok farklı olduğu için bir heyeti umumiye reformu, 1871 kanunu yerine yeni bir kanunun ikamesi lüzumu kendini gösterdi.

1933 tarihinden itibaren reisleri Dr. Hans Karl'in idaresi altında Prusya Adliye Nezareti memurları tarafından vücuda getirilen bir muhtırayı esas almak suretiyle yüksek memurlar ve profesörlerden müteşekkil resmî bir komisyon 1933 sonbaharından itibaren işe koyuldu. Bu komisyonun vücuda getirdiği raporlar Das Kommende deutsche Strafrecht adlı bir eserde toplanılmıştır. Bu eserin iki cildinden biri ceza hukukunun umumî kısmına, diğeri hususî kısmına tahsis edilmiş ve bu eserlerin müteaddit tabıları intişar etmiştir (21).

Bu ilmi çalışmalar sonradan Alman hukuk akademisinin ceza seksiyonunun çalışmalarına iştirakiyle genişletildi. Bütün aktif hayatın parlâmentodan çekilip alındığı bir memleket için zarurî olan bu müessese yarı ilmi, yarı teşriî bir role sahiptir. Hukuk ilminin zirai teknik ve sanayi ve ticaretin en mühim şahsiyetlerini birleştiren bu akademi resmî bir sıfatla mücehhezdir: Öffentlich rechtliche Körperschaft des Reiches. Bizzat kanunları vücuda getirmekle beraber, idare edicilerin ilham alacakları prensipleri ifade etmektedir; bunlara direktiflerini aleni olarak tanıtmak vesilesini vermektedir. Akademinin ceza seksiyonu muhtelif ilim ufuklarından gelen cezacıları birleştirmiştir. Schoenteusack burada Birkmayer'ci temayüle devam etmektedir; Gleispach ve Kohlrausch, Von Listz'in cereyanını devam ettirmektedirler. Oetker, Merkol üçüncü mektebin cereyanını devam ettirmektedirler. Tamamiyle milli olan bu teşekkül yabancılara karşı da miafsirperverdir. Bizzat akademinin toplantılarına iştirak etmiş birisi sıfatıyla, daima hâkim Stimmung ile mutabakat

(21) Dr. Franz Gürtner ve diğerleri Das Kommende deutsche Strafrecht, Berlin 1934, bu resmî komisyonun yeni bir ceza usulü kanunu vücuda getirmek gayesiyle yaptığı çalışmalar Das Kommende deutsche Strafrecht, Berlin 1938 adıyla Dr. Franz Gürtner tarafından neşredilmiştir.

arzetmiyen nutukların nasıl geniş ve iyi görür bir anlayış ve espri-si ile karşılandığını ifade ve hürmetle yâd etmeliyim.

Resmî komisyon ve Alman hukuk akademisi tarafından birbirine muvazi olarak yürütülen çalışmalar ve sonra bu çalışmaların karşılaştırılması, hiç şüphesiz mer'iyet tarihi arifesine kadar neşri tehir olunmak istenen bir kanunun tahririni mucip oldu. Bu mer'iyete konuş tahminlere muhalif olarak bugün de tahakkuk etmedi. Kısmî reformlara mütemayil bulunan siyasi kudret, heyeti umumiyesiyle ceza sistemini değiştirmek mevzuubahs olunca daha ihlimam-kâr davranıyor. Kanton mevzuatının 1895 denberi birleştirilmesine müteallik muvaffakiyetsiz İsviçre vaziyeti bir misal teşkil eder. Bu teşriî kudretin kendine mahsus gayesine vâsıl olmasa bile faaliyette bulunabileceğini isbat eder. İsviçre'de bütün görünüşlere nazaran nalk referandumunun bertaraf edeceği muhakkak olan bu metinlerden bir çoğu kantonlar kanununa girmiş bulunmaktadır. Almanya-da nasyonal-sosyalist espri, mevcut kanunun başlıca hükümlerini değiştiren Reich'in müdafaası hakkındaki kanunun adli tatbikatı, itiyadî suçluların tecziyesi, mecburî kısırlaştırma hususlarındaki yeni kanunlarla ifadesini bulmaktadır. Bu yeni ruh Reichsgericht'in içtihatlarına da girmiştir. Alman hukuk akademisinin doktrinal eserini ihmal etmemekle beraber, bu içtihatlar bilhassa mülâhaza eylememiz icap eden ve mezkûr ruhun mânasını kat'ileştiren ve müstakbel inkişafını tahmine imkân veren müsbet eserlerdir.

Bize nasyonal-sosyalist ceza hukukunun karakteristik noktaları şu suretle gözükmemektedir:

1. — Bu, tecziye ve tenkilde irade ve kasdi hedef tutan bir ceza hukukudur. (Un droit pénal volontaire = Willensstrafrecht). Yani bu hukuk dikkatini haricî fiillere hasredecek yerde suçun psikolojik unsurunu, cürmî iradeyi istihdaf eylemek istemektedir.

2. — Bu, Alman milletinin hayatî menfaatlerinin müdafaasına tatbik olunan bir ırkî ceza hukukudur (Rassenstrafrecht; Volksstrafrecht).

3. — Bu, direktif olarak Alman milletinin aydınlanmış vicdanını kabul eden bir ceza hukukudur (Gesunde Volksanschauung).

Müteakıp konferanslarımızda yeni ceza siyasetini mevzu, gaye ve rabitaları bakımından mütalâa edeceğiz.

II.

Bundan evvelki konferansımızda, *nasyonal-sosyalist* ceza hukuku menbalarının tenevvüünü gösterdim. Bu hukukun tahlilinin metod-

larla ve ihzarının hali hazır âniyle münasebet ve alâkası bakımından ortaya koyduğu hususî güçlüğü işaret ettim. Faşist ceza hukuku bize nisbeten kolay bir vazife tahmil ediyordu; çünkü bizi, hükümlerini tavsif ve sentetize etmekle iktifa olunabilecek yeni intişar etmiş iki kanun karşısında bulunduruyordu. Halbuki nasyonal-sosyalist ceza hukuku bizce, ancak *PRUSYA MUHTIRASI*, Alman hukuk akademisinin ceza seksiyonu ve resmî komisyonunca hazırlanan raporlar ve nihayet bazı müelliflerin monografileri ile bilinmiş ve tanınmıştır. Teşekkül halinde bulunan ceza kanununun metinleri neşredilmemişti. Zikredegeldiğimiz kaynaklar bizim için ancak bir taslak, basit bir şema vücuda getirmektedir. Yalnız, yeni rejim için bellibaşlı hükümler hususî kanunların mevzuunu vücuda getirmekte veya, halen mer'iyette olan 1871 Ceza Kanununun metinleri içine itihal edilmektedir. Yeni ceza siyaseti hakkında bize tam bir fikir verebilmesi bakımından ne teşekkül etmekte bulunan ceza hukukunu, ne de bir mebdei hareket, mukayese unsuru teşkil edecek olan mevcut ceza hukukunu bilmememize imkân olmamak lâzımdır. Esas olan, fikirlerinizde biriyle diğeri arasında zuhur edebilecek bir karışıklıktan sakınmaktır. Nasyonal-sosyalist ceza hukukuna tanıdığım üç karakterden birincisini yani onun tenkil ve tecziyede *cürmî iradeyi istihdaf edici* karakterini tebarüz ettirmek mevzuubahs olduğu zaman, vazifem nisbeten kolaylaşmış olmaktadır: (*Willensstrafrecht*) Filhakika bu vasıf Alman müelliflerinin üzerinde çok ısrarla durmalarına rağmen, onun en ehemmiyetsiz orijinalitesini teşkil eder. Bu vasıf III üncü Reich ile, bilindiği gibi, zaten otoriter bir ceza hukuku olan II nci Reich'in — II nci Guillaume Reich'ının — ceza hukuku arasında derin bir fark husule getirmez. İmdi, bütün otoriter hükümetlerde müşterek temayül, tehlikeli faaliyetin seyri ni durdurmağa, lüzümü halinde hakikî bir engizisyon icra etmeğe ve nihayet cürmî irade (*volonté criminelle*) yi kırmağa yaraması itibariyle suçun manevî unsuruna kıymet izafe etmektir. Jousse eski jürisprüdansımızı tavsif için şöyle demekte idi: «Cürümde fesat fiilden çok kasde, hud'aya ve fenalık ve hileyi nefsinde cemedan iradeye taallük etmektedir (22)».

Muyart de Vouglans da: «Kanun fiilin iradeden daha az nazarı itibara alınmasını istemektedir (23)» diyordu.

(22) Jousse, *Traité de la justice criminelle en France*, 1771, C. II., s. 637 ve sonrakiler.

(23) Muyart de Vouglans, *Institutes au Droit criminel, avec un Traité particulier des crimes*, Paris, 1767, s. 92 ve sonrakiler.

Alman kanunu gibi emperyalist olan ve 1871 Alman Ceza Kanununa dolayısıyla modellik etmiş bulunan 1810 ceza kanunumuz, teşebbüse verilen ceza ile, tamamlanmış suçta verilen cezayı aynı kabul ettiği, ferdi faili asli faile benzetmesi bakımından *kast ve iradeyi esas ittihaz eden* bir ceza hukuku ihtiva etmektedir. Nihayet cezanın şahsileştirilmesine yöneltmiş olan modern mevzuatta, otoriter olsun olmasın, psikolojik temayül müşterektir. Şu izahatımız nazarı itibara alınacak olursa, kendi kendini, tecziyede *kast ve iradeyi esas alan* bir ceza hukuku olarak tavsif etmesi bakımından nasyon-sosyalist ceza hukukunun ihtiva eylediğini iddia ettiği orijinalite kat'i olarak ölçülebilecektir. Bu orijinalite müfessirlerinin zannettiklerinden daha dundur.

Daha uzağa gideceğim. Siyasetin rolü bulunmayan — teşebbüs, iştirak gibi — sırf teknik meseleler hakkında, emsalle muayyen, mukaddem tecziyelerin tahmil ettiği devletlere müşterek bir ceza hukukunun teessüsünde olduğu gibi, vazı kanunlar, doktrinal prensipleri objektif veya sübjektif, şe'niyetçi veya iradi olsun, müşterek veya hemen hemen aynı hal suretlerine bağlandıklarını görmekte-dirler.

Bu suretle herkesçe bilinen yenileştirme arzularına rağmen, nasyon-sosyalist kanun proje müelliflerini, cüz'i bir fark ile 1871 vazı kanununun almış bulunduğu vaziyeti iktisap ettiğini göreceğiz. Ancak işaret etmeği ihmal etmiyeceğim ıslahatla, bu müelliflerin evvelden teyid edilen temayülü tesri ettiklerini göreceğiz.

Ceza hukukunun «kast ve iradeyi esas alan» vasfı *sırf maddi olan suçlar* yahut kabahatler rejimini istihdaf etmez. Bu suçların özü hiçbir psikolojik araştırma yapılmaksızın cezalandırılmalarıdır. Bu suçlar mevzuubahs olunca kusur gayri mevcut bulunmasa bile, hiç olmazsa böyle farzedilir. Suçları üçe taksim edişimizin (cinayet, cünha ve kabahat) esasını kabul eden 1871 Alman Ceza Kanununda, 150 R. m. a kadar para ve 6 haftaya kadar hapis (*Haft*) cezasıyla kabili tecziye bütün suçları ihata ettiğinden, kabahatler bizdekinden daha geniş bir yer kaplamaktadır. (§ 360 dan § 370 e kadar). Fakat bu metinler ancak *in specie* kabahatlere taallük ederler. Bizde olduğu gibi bunlara, kanunen hilâftna sarahat olmıyan ahvalde, ceza kanununun umumi kısmı tatbik olunur (mese-lâ teşebbüs ve iştirake mütedair § 43 ve § 48 e bakınız). Kabahatleri, bunların kendilerine has bünyelerini nazarı itibara alarak «kast ve iradeyi esas alan ceza hukuku» dışına koyan nasyon-sosyalist

proje onlara diğ er suçlara müteallik kısımdan ayrı ve farklı umumî bir kısım tahsis etmektedir.

Taksir ile işlenen suçlar, sırf maddî suçlarla kastli suçlar arasında mutavassıt bir yer işgal etmektedir. Bunlara müteallik nazik mesele, Fransa'da dolayısıyla izrar kasdı ismiyle bilinen *meş'ur taksir* halidir. Modern ceza kanunlarının ekserisi, hususiyle Fransız Ceza Kanunu, 1871 Alman Ceza Kanunu bunun halli keyfiyetini mahkemelere bırakmaktadırlar.

Jürisprüdansımız *benignior interpretatio* prensibinden mülhem olarak, her gün biraz daha fazlalaşan menfaatler vaziyetinin büyük mikyasta zararına olarak, dolayısıyla izrar kasdini basit taksirle aynı muameleye tâbi tutmak suretiyle, bunu halleylemiştir. Çok doğru olarak modern Alman vazı bu boşluğu doldurmağa teşebbüs etmiştir. 1927 projesi (§ 17) zarar ve ziyanda menfaa'i olmaksızın, onu arzu etmeksizin, ondan haberi olan ve hareketiyle buna razı olanın halini *cürmî kastle* aynı tutmakta idi (*Einwilligungstheorie*). Bir sertlik ve şiddet düşüncesiyle nasyonal-sosyalist proje daha uzağa gitmektedir. Bu proje bilme olmadığı halde bile, frivol lâkaydiyi kö-rükörüne «şansına güvenenin» fiilini, kasitle aynı tutulmağa lâyük addetmektedir. O, *Einwilligung* veya *Einverständnis* mefhumu yerine *in den Kauf nehmen* mefhumunu ikame etmektedir.

Hata'nın neticeleri meselesi de taksir de işlenen suçlar ve kastli suçlar için aynı suretle vazedilmektedir. *Fiilî hata'yı* nazarı itibara almakta herkes mütefiktir; çünkü o her türlü cürmî irade dışındadır ve daima bir taksirin neticesi değildir (hususiyile ceza kanununun 19 uncu § ina bakınız). Bilâkis *hukukî hata'nın* neticeleri an'anevî, *Nemo legem ignorare censetur* kaidesinin tesiri altındadır. Bu kaidenin tatbiki için, Alman ve Fransız doktrin ve jürisprüdansı, hatayı ceza kanununun tatbikini şart kılan ceza hukuku dışında (meselâ idarî veya medenî hukuktan) bir hükme veya bir cezaî hükme taallük etmesine göre tefrik ederler. Dakik ve haddi zatinde keyfi olan bu tefrik, davada düğüm noktası teşkil eder. Almanyada bu tefrik iki yüzden fazla *Reichgericht* (24) kararına mahal vermiştir. 1927 projesi (§ 20) bu tefriki hariç bırakıyor, ve taksirden mütevellit hata halinde cezadan muafiyet yahut cezayı tahfifi kabul ediyordu. Resmî komisyonun projesi hukukî hatanın takdiri ve bunun neticelerini halkın duygusuna tâbi kılıyordu: *Failin doğru,*

(24) Hususiyle bakınız: *Entscheidungen des Reichsgerichts in Strafsachen*, t. L, p. 183; t. LX, p. 425.

yanlış hakkında halkın verdiği saf ve salim kıymet hükmiyle, kabili telif olmıyan bir telâkkisinden (*Einstellung*) neş'et eden hatası nazarı itibara alınmamak lâzımdır (25). Şüphesiz bu şerefli ve namuslu bir insanın daima şuurunda olan tabii hukuk kaideleri vardır. Buna mukabil bilinmemesinde mazur olunan Voltaire'in «zaman ve mekân» hükümleri dediğini Garofalo'nun terminolojisinde «sun'i» adını verdiği kaideler vardır. Bu tefrik evvelkine muhakkak olarak müreccahtır. Nasyonal-sosyalist projenin orijinalitesi kriter olarak — ki bu kriterden «*Gesunde Volkanschauung*» tekrar bahsetmeği ihmal etmiyeceğiz — halkın saf ve salim kıymet takdiri almasından ibarettir.

Kastli suçlar için cezai mes'uliyetin *substratum*'u normal bir zekâ ve irade'nin mevcudiyetidir. Otoriter olan 1871 ceza kanunu, felsefi bakımdan neo-klâsik mektebin tesirine tâbi olarak libre arbitre meselesi üzerinde vaziyet almıştı. O cezanın müdahalesini sarıh bir surette fiilin serbestçe icra edilmiş bulunmasına tâbi kılıyordu (eski § 51). Manevî mes'uliyet meselesinde bir bitarafılık vaziyeti kabul ederek, hareket serbestisinden inbias eden kriter yerine failin *normalite*'sini nazarı itibara alan kriteri ikame eden tekniko-jüridik doktrinin ilerlemeleri, 1919 dan 1927 ye kadar, Alman projelerinin vücuda getirilmesine sebep olmuştur.

Bu projelerin en yenisi anlamındadır ki, yeni 51 inci paragrafta aşağıdaki yazılış şeklini veren 24 İkinciteşrin 1933 kanunu meydana çıkmıştır:

Fail, fiili ika ananda bir şuur teşevvüşü, fikri faaliyetin marazi teşevvüşü yahut akıl zayıflığı hasebiyle fiilin haksız karakterini anlamaya veya mucibince hareket etmeğe muktedir değilse, cezalandırılabilir fiil yoktur.

Şayet fiilin haksız vasfını anlamak veya ona göre hareket etmek muktezasınca amel etmek kabiliyeti yukarıda sayılan sebeplerden biri hasebiyle, fiilin ika ananda ehemmiyetli bir surette azalmış ise, ceza, teşebbüsün tecziyesine müteallik hükümlere uygun olarak tahfif edilebilir.

Bu metnin — halen mer'iyette olan — birinci kısmının nasyonal-sosyalist vazı kanunca terkedilmesi için sebep yoktu. Felsefi spekülasyonda kaybolmak bakımından selefinden daha az heveskâr olan nasyonal-sosyalist vazı, selefti gibi, manevî serbesti meselesi

(25) Schäfer, *Das Kommennde deutsche Strafrecht*, pp. 37 ve sonrakiler.

üzerinde vaziyet almaktan çekinmektedir. Şuur ve iradeden mahrum insanın tam cezaî ademi mes'uliyeti kast ve iradeyi esas alan bir ceza hukuku mefhumıyla mutabakat halindedir.

Bu bakımdan ikinci bend başka türdür. Kısmî bir şuur, kısmî bir iradeye malik olanın umumiyetle yarı mecnun tesmiye olunanın hali, nasyonal-sosyalist vazî tarafından seleflerinin yaptığı gibi aynı zaviye altında nazarı itibara alınamaz. 1871 ceza kanunundan sonra yok edilmiş bulunan jürisprüdans bunu «mahdut mes'uliyet» tezinin tesiri altında muamele yapıyordu. İmdi istatistikler, müelliflerin şerhleri bu tezin kısa müddetli cezalarda suiistimali intaç etmesi hasebiyle Fransa'daki tahripkârlığın (zararın) aynini tevlit eylediğini teyid etmektedirler. Bu tahribat Weimar Cümhuriyetinin demokratik ve müsamahakâr rejimi altında devam etti. Daha ileride nasyonal-sosyalist Devletin bunlara karşı vazettiği maniyayı ortaya koyacağız. Yarı mecnunun mahdut mes'uliyeti tezi yerine suçlunun tehlikeli hali tezi kaim olacaktır. Emniyet tedbirleri kısa müddetli cezaların yerine geçecektir.

Buraya kadar, suçun manevî unsurunu tarif ettik. Bu suçun tesis etmeğe kâfi değildir. Psikolojik cihetle yakinen meşgul olmağa kıymet izafe etmek hususunda otoriter bir vazın iddiası ne olursa olsun o, mutlak bir keyfilik tesis etmek, vicdan sahasında müsamaha edilemez bir engizisyon vazeylemek tehlikesi dolayısıyla tecziye ve tenkil için haricî bir fiilin mevcudiyeti lüzumunu bertaraf edemez. Kendisine cezanın müdahalesi tâbi bulunacak olan bu *asgarî* haricî unsurun tayini, *teşebbüs* nazariyesinin aslî mevzuudur.

Bu noktada 1871 Alman Ceza Kanununda bizim Fransız hukukumuzdan esaslı bir şekilde farklı hal suretleri bulunmamaktadır. Teşebbüsün teşekkülünde esas olan *icraya başlama* ve cezalandırılmayan hazırlık hareketi tefriki orada da mevcuttur (§ 43). Neo-klâsik teze göre, nâkıs teşebbüs faili, tamamlanmış suç failine nisbetle bir ceza azaltılışından istifade eder (§ 44).

Sadece ihtiyariyle vazgeçme değil, icradan sonra zararın tahakkukuna mâni oluş dahi ceza verilmemesini icap ettirir (§ 46).

İşte buradadır ki nasyonal-sosyalist vazî, cezaî mes'uliyeti mazide daha gerilere götürmek suretiyle yenileştirmek lâzım geldiğine inanmıştır. Fakat buna nasıl erişmeli?

Prusya muhtırası *icraya başlama* mefhumu yerine, daha geniş olarak *cürmü ikaa koyuluş* (*Unternehmen*) mefhumunu ikame etmekte idi. Doğrudan doğruya veya dolayısıyla gayeye müteveccih

olan cürmî faaliyet, bu gaye ika edilen fiil ile meydana çıkmasa bile, ilk harici tezahüründen itibaren anlaşılabilir. Bu fiilin univocité'si cezalandırılan teşebbüsün kriteri olarak talep olunmamaktadır. Böylece bir hazırlık hareketi olan tabanca satın alma, bu tabancanın bir suçun icrasında kullanılacağı isbat olunursa, teşebbüsü vücuda getirir.

Fakat bu mevzuda resmî komisyon ve Alman Hukuk Akademisi ceza seksiyonu daha ihtiyatlı görünmüşlerdir.

Freisler, hâd bir hukukî emniyetsizlikte keyfilik tehlikesine işaret eyliyerek, Caroline'in müellifi Schwarzenberg ve I inci Napoléon tarafından vücuda getirilen mukaddemleri de hatırlatarak cürmî kaskin (volonté criminelle) müesses nizamı «in die Lebensordnung einzuberechen» bozmağa yöneldiği andan, suçun tahakkukuna doğrudan doğruya müteveccih bir fiilin ikından evvel «mit unmittelbarer Zielrichtung» müdahalenin mümkün olmadığını kabul etmektedir (26). Ve komisyon azaları bu hususta kendisini takip ettiler. Şu halde, bu esaslı noktada kast ve iradeyi esas alan bir ceza hukukunun müdahalesi tesirsizdir. Hazırlık ve icra hareketi tefriki muhafaza edilmiştir (27). Hulâsa Alman vazı, 1930 İtalya vazından daha çekingen gözükmektedir.

Bu husustaki mahzurları önleyici, ilk bir tedbir, tehlikeli karakterleri hasebiyle hazırlık hareketlerini, müstakbel suçlar olarak, sertlik anlamında, cezalandırılacak olan hükümlerden neş'et etmektedir.

Burada, suçun mevcudiyeti için bir menfaatin izrarı lâzım değildir, bir menfaatin tehdidi kâfidir. Tehlikeye koyma suçları vardır: Gefährdungsdelikte. Bunlar umumiyetle Devlet aleyhine işlenen suçlardır. Bu husustaki tip, 13 Birinciteşrin 1933 kanunu, *zur Gewährleistung des Reichsfriedens* tarafından verilmiştir. Bu kanunun her paragrafı, Prusya Muhtırasının esas fikrini kabul etmek suretiyle, bir hâkimi, memur veya échevin'i öldürmek, ülke üzerinde ifsat edici yazılar yaymak... gibi muhtelif teşebbüsleri menetmektedir. Tehlikeli hal mefhumu, zaten, fiillerden şahıslara yayılmaktadır. Bu yüzdendir ki dilenciler ve serserilerin tâbi olacağı hususî rejim kendisini haklı göstermektedir. (Devam edecek)

Tercüme edenler:

H. de Donnedieu de Vabres

Ceza Hukuku Doçenti Sulhi Dönmezer
ve Ceza Hukuku Asistanı Naci Şensoy

(26) Freisler, *Das Kommende deutsche Strafrecht*, pp. 11 ve müt.

(27) Schötensack, *Ecrits de l'Académie de droit allemand*, pp. 62 ve müâ